

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34440
Nom	Anatomia general
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau de Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau de Medicina	1 - Anatomía humana	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
GIMENO MONROS, AMPARO	17 - Anatomia i Embriologia Humana
SANCHEZ ZURIAGA, DANIEL	17 - Anatomia i Embriologia Humana
VALVERDE NAVARRO, ALFONSO AMADOR	17 - Anatomia i Embriologia Humana

RESUM

L'estudi de l'anatomia és fonamental en la formació d'un metge, ja que, sent una ciència biològica, explica la forma de l'ésser humà en estat de salut o normalitat, per què és així i per a què serveix, és a dir, la seua funció.

És la base fonamental per abordar l'estudi d'altres matèries, tant dels primers cursos (fisiologia, histologia...), com de les assignatures mèdiques i quirúrgiques, per a les quals el coneixement anatòmic és essencial (traumatologia, cirurgia general...).

Secundàriament, aporta gairebé el 80% de tota la terminologia mèdica fonamental.

Respecte a la pràctica mèdica, l'anatomia aporta les bases essencials per a qualsevol acte mèdic, des de l'exploració fins al diagnòstic. Això es veu en l'actualitat maximitzat quan s'estudia l'anatomia amb les noves tècniques de diagnòstic per la imatge, que permeten l'estudi de la forma humana d'una manera cada vegada més precisa i real.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1204 - Grau de Medicina

- Comprendre i reconèixer l'estructura i la funció normal del cos humà, a nivell molecular, cel·lular, tissular, orgànic i de sistemes, en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
- Comprendre i reconèixer els efectes del creixement, el desenvolupament i l'envelliment sobre l'individu i el seu entorn social.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.
- Saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives i d'investigació.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capacite per a dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, mitjans de comunicació i altres professionals.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
- Capacitat per treballar en equip i per relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.
- Capacitat de crítica i autocrítica.
- Capacitat per comunicar-se amb col·lectius professionals d'altres àrees.
- Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.
- Considerar ètica com a valor primordial en la pràctica professional.
- Tener capacitat de treballar en un context internacional.
- Conèixer la morfologia, l'estructura i la funció de la pell, de la sang, dels aparells i sistemes circulatori, digestiu, locomotor, reproductor, excretor i respiratori; sistema endocrí, sistema immune i sistema nerviós central i perifèric.
- Conèixer els processos de creixement, maduració i envelliment dels diversos aparells i sistemes. Homeòstasi. Adaptació a l'entorn.

- Reconèixer amb mètodes macroscòpics, microscòpics i tècniques d'imatge la morfologia i l'estructura de teixit, òrgans i sistemes.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

1. Conèixer les bases estructurals i organitzatives del cos humà dirigides a la funció i aplicabilitat clínica.
2. Conèixer els fonaments cinesirològics bàsics del sistema musculoesquelètic.
3. Conèixer i aplicar la terminologia pròpia de la matèria.
4. Adquirir habilitats en el reconeixement d'estructures anatòmiques i la seua disposició.
5. Conèixer els principis bàsics del treball, la utilització de l'instrumental i el protocol de seguretat en la pràctica de dissecció humana.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ

1. Conceptes generals i introducció a l'anatomia.

2. COLUMNA VERTEBRAL I ESQUENA

2. Osteoartrologia de la columna vertebral.
3. Musculatura de l'esquena: extrínseca o emigrada i intrínseca, pròpia o autòctona.
4. Vascularització, innervació cutània, i espais topogràfics de l'esquena.

3. EXTREMITAT INFERIOR

5. Osteoartrologia de l'extremitat inferior.
6. Plexe lumbosacre i principals sistemes neuromusculars (SNM) de l'extremitat inferior.
7. Musculatura de la planta del peu (SNM dels nervis plantars).
8. Musculatura de la cara posterior de la cama (SNM del nervi tibial). Musculatura de la cara posterior de la cuixa (SNM del nervi ciàtic).
9. Musculatura pelvitrocantèria (SNM dels nervis glutis i d'altres branques del plexe sacre).
10. Musculatura del dors del peu i cara anterolateral de la cama (SNM dels nervis peroneals).
11. Musculatura de la cara anterior de la cuixa (SNM del nervi obturador i SNM de el nervi femoral).
12. Vascularització, innervació cutània i espais topogràfics de l'extremitat inferior.

4. EXTREMITAT SUPERIOR

13. Osteoartrologia de l'extremitat superior.
14. Plexe braquial i principals sistemes neuromusculars de l'extremitat superior.
15. Musculatura de la palma de la mà i cara anterior de l'avantbraç (I): SNM del nervi cubital.
16. Musculatura de la palma de la mà i cara anterior de l'avantbraç (II): SNM del nervi medià.
17. Musculatura de la cara anterior del braç (SNM del nervi musculocutani). Musculatura de la regió pectoral (SNM dels nervis dels músculs rotadors interns de l'extremitat superior).
18. Musculatura del dors de la mà i cara posterior de l'avantbraç (SNM del nervi radial avantbraquial).
19. Musculatura de la cara posterior del braç (SNM del nervi radial braquial). Musculatura del muscle y de la regió escapular (SNM del nervi axil·lar y SNM del nervi supraescapular).
20. Vascularització, innervació cutània i espais topogràfics de l'extremitat superior.

5. PARETS

21. Osteoartrologia de la paret toràtica. Musculatura de la paret toràtica.
22. Diafragma. Musculatura de la paret abdominal (anterolateral i posterior). Conduïte inguinal. Hèrnia de la paret anterior de l'abdomen.

6. CAP I COLL

23. Crani (I): neurocrani.
24. Crani (II): viscerocrani.
25. Mandíbula. Articulació temporomandibular. Fosses de l'encreuament craniofacial.
26. Musculatura anterolateral del coll: musculatura prevertebral cervical, músculs escalens, musculatura infrahioidal i múscul esternocleidomastoïdal.
27. Musculatura de la cara (I): SNM del nervi facial.
28. Musculatura de la cara (II): SNM del nervi mandibular.
29. Vascularització cervicocefàlica.
30. Innervació cutània (nervi trigemin i plexe cervical) i espais topogràfics cervicocefàlics. Fàscia cervical.

7. PRÀCTIQUES EN LABORATORI (SALA DE DISSECCIÓ)

- 1.-Estudi de l'osteoartrologia de la columna vertebral. Dissecció de la musculatura de l'esquena i del bescoll.
- 2.-Estudi de l'osteoartrologia de l'Extremitat Inferior (I): peu i cama. Dissecció del panorama posterior de l'Extremitat Inferior (I): planta del peu i cara posterior de la cama.
- 3.-Estudi de l'osteoartrologia de l'Extremitat Inferior (II): cuixa i cintura pelviana. Dissecció del panorama posterior de l'Extremitat Inferior (II): cara posterior de la cuixa i regió glútia.
- 4.-Dissecció del panorama anterior de l'Extremitat Inferior.
- 5.-Estudi de l'osteoartrologia de l'Extremitat Superior (I): mà i avantbraç. Dissecció del panorama anterior de l'Extremitat Superior (I): palma de la mà i cara anterior de l'avantbraç.
- 6.-Estudi de l'osteoartrologia de l'Extremitat Superior (II): braç i cintura escapular. Dissecció del panorama anterior de l'Extremitat Superior (II): cara anterior de el braç, regió pectoral i plexe braquial.

- 7.-Dissecció del panorama posterior de l'Extremitat Superior.
- 8.-Estudi de l'osteoartrologia del tòrax. Dissecció de les parets cervical, toràcica i abdominal.
- 9.-Estudi del crani. Dissecció de la musculatura de la cara: musculatura facial i mastegadora.

8. PRÀCTIQUES D'INFORMÀTICA

- 1.-Estudi de l'anatomia de la columna vertebral, a través de la imatge mèdica. Estudi de l'anatomia de l'extremitat inferior a través de la imatge mèdica.
- 2.-Estudi de l'anatomia de l'extremitat superior a través de la imatge mèdica. Estudi de l'anatomia del coll i del cap a través de la imatge mèdica.

9. GRUPS TUTORITZATS

Els alumnes en equip, amb la tutoria de professor, presencien una dissecció i realitzen un treball sobre la mateixa, que exposen als seus companys durant les pràctiques a la Sala de Dissecció.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	33,00	100
Pràctiques en laboratori	19,00	100
Pràctiques en aula informàtica	4,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	30,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

- Classes teòriques (30 unitats temàtiques). Aquestes classes es basaran en el mètode de transmissió magistral d'aula fent ús d'imatge anatòmica que permeti reconèixer i seguir amb facilitat les descripcions teòriques.
- Classes de pràctiques de laboratori (9 unitats temàtiques). Les classes pràctiques es basaran en la dissecció anatòmica de peces cadavèriques fixades, complement indispensable de la classe teòrica.

- Classes de pràctiques d'informàtica. Abordaran l'estudi de la imatge mèdica amb aquells aspectes que permeten relacionar el coneixement anatòmic amb la pràctica clínica. Es farà ús d'imatges de raigs X, ressonància magnètica (RM) i tomografia axial computada (TAC).
- Grups tutoritzats. Les classes amb aquests grups reduïts permetran la formació precisa en la tècnica de dissecció i la preparació de descripcions pràctiques per ser exposades en els grups de pràctiques.
- S'incorporarà la perspectiva de gènere i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

La qualificació final s'estableix mitjançant la valoració conjunta de les activitats, proves escrites i orals realitzades en relació als continguts teòrics i pràctics.

Avaluació teòrica: Aquesta part suposa el 60% de la qualificació final de l'assignatura (6 punts sobre 10). Es realitzarà mitjançant prova escrita sobre els continguts del programa teòric i tindrà com a objectiu avaluar l'adquisició de coneixements. El contingut de la prova serà el mateix per a tots els grups d'una mateixa assignatura.

Constarà de:

Avaluació de 60 preguntes de tipus test (4 respostes, de les quals només 1 és correcta). Criteris de qualificació: 0,1 punt / resposta encertada. S'aplicarà la fórmula per eliminació del component per atzar, és a dir, es restarà 0,033 punts per cada pregunta mal contestada.

Avaluació pràctica: Aquesta part suposa el 40% de la qualificació final de l'assignatura (4 punts sobre 10). Es realitzarà mitjançant l'avaluació contínua de la participació en les diferents activitats pràctiques i amb la realització d'una prova que avalue l'adquisició dels coneixements relacionats amb les competències generals i específiques de l'assignatura.

Constarà de:

1. Examen de les Pràctiques de la Sala de Dissecció: Avaluació de 10 preguntes sobre les estructures anatòmiques vistes a la sala de dissecció durant les classes pràctiques del cadàver i preparacions anatòmiques o maquetes. Aquesta part suposa el 50% de l'avaluació pràctica.
2. Examen de les Pràctiques d'Informàtica: Avaluació de 10 preguntes sobre estructures anatòmiques estudiades mitjançant les diferents tècniques d'imatge mèdica vistes en els seminaris i / o classes pràctiques d'informàtica. Aquesta part suposa el 20% de l'avaluació pràctica.
3. Avaluació de les Pràctiques de Grup Tutoritzat: Avaluació de l'adquisició de les habilitats generals i dels treballs expositius realitzats en les classes tutoritzades en presència de professor. Aquesta part suposa el 15% de l'avaluació pràctica.
4. Avaluació contínua: Les activitats d'avaluació contínua podran incloure treballs, qüestionaris o un altre tipus d'activitats a criteri de professor responsable, i podran fer-se de manera presencial o mitjançant recursos en línia. Les activitats d'Avaluació contínua NO SÓN RECUPERABLES. Aquesta part suposa el 15% de l'avaluació pràctica.

L'assistència a les Pràctiques de la Sala de Dissecció serà obligatòria: la inassistència injustificada a més d'un 20% de les pràctiques suposarà la impossibilitat de presentar-se a l'examen de les Pràctiques de la Sala de Dissecció, en primera convocatòria.

Per aprovar l'assignatura a la Primera Convocatòria:

- S'haurà d'obtenir al menys el 50% de la nota màxima de l'Avaluació teòrica.
- S'haurà d'obtenir al menys el 50% de la nota màxima de l'Avaluació pràctica, tenint en compte que, en l'Examen de les Pràctiques de la sala de Dissecció, en l'Examen de les Pràctiques d'Informàtica i en l'Avaluació de les Pràctiques de Grup Tutoritzat, s'ha d'assolir al menys el 40% de la nota màxima de cadascuna d'aquestes parts.

Per aprovar l'assignatura en la Segona Convocatòria, els criteris seran els mateixos aplicats en la Primera Convocatòria. Atès que les activitats d'Avaluació contínua NO SÓN RECUPERABLES, l'avaluació obtinguda en la Primera Convocatòria es mantindrà en aquest apartat. En el cas de no haver complert el requisit d'assistència mínima a les Pràctiques de la Sala de Dissecció, per a poder presentar-se a l'examen d'aquestes Pràctiques en segona convocatòria s'ha de fer una activitat a criteri de professor responsable.

En ambdues convocatòries, per a superar l'assignatura, la qualificació final haurà de ser com a mínim del 50% de la nota màxima (5 punts sobre 10). No assolir qualsevol dels percentatges mínims exigits en cada modalitat docent suposa automàticament no realitzar el càlcul de la nota final i, per tant, no superar l'assignatura.

Es recorda als alumnes la importància de fer les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- LIBROS DE TEXTO

DRAKE R.L.; MITCHELL A.M.W.; VOGL A.W. (2020) Gray. Anatomía para estudiantes. 4ªed. Ed. Elsevier, 1304 pàgines.

DRAKE R.; VOGL A.W.; MITCHELL A. (2019) Gray's Anatomy for Students, 4th Edition. Elsevier, 1180 pages.

MOORE K.L.; DAILEY A.F.; AGUR A.M.R. (2018) Anatomía con orientación clínica. 8ª ed. Ed. Wolters Kluwer, 1.133 páginas.

DAILEY A.F.; AGUR A.M.R. (2022) Moores Clinically Oriented Anatomy, 9th Edition. Wolters Kluwer, 1200 pages.

RECURSOS e-Salut: ClinicalKey Student. Elsevier (Scopus, ScienceDirect). [uv-es.libguides.com/RecursosSalut/BibliotecaSalut]

- ATLAS

SCHÜNKE M.; SCHULTE E.; SCHUMACHER U. (2022) Prometheus. Texto y Atlas de Anatomía. 3 tomos: Anatomía general y aparato locomotor + Órganos internos + Cabeza, cuello y neuroanatomía. 5ª ed. Ed Medica Panamericana, 1742 páginas.

PAULSEN F.; WASCHKE J. (2018) Sobotta. Atlas de anatomía humana. 3 vol. 24ª ed. Ed. Elsevier, 1360 páginas.

NETTER F.H. (2019) Atlas de anatomía humana. 7ª ed. Ed. Elsevier Masson, 672 páginas.

NETTER F.H. (2022) Netter Atlas of Human Anatomy: Classic Regional Approach, 8th Edition. Elsevier, 712 pages.

- IMAGEN

SPRATT J.D.; SALKOWSKI L.R.; LOUKAS M.; TURMEZEI T.; WEIR, J; ABRAHAMS P.H. (2017) Atlas de anatomia humana por técnicas de imagen. 5ª ed. Ed. Elsevier, 280 páginas.

- NOMENCLATURA ANATÓMICA

FENEIS H.; DAUBER W. (2021) Nomenclatura anatómica ilustrada. 11ª edición Ed. Elsevier, 605 páginas.

SOCIEDAD ANATÓMICA ESPAÑOLA (SAE) (2001) Terminología anatómica: terminología anatómica internacional. Ed. Médica Panamericana, 343 páginas.

Complementàries

- LIBROS DE TEXTO

AMAT MUÑOZ P.; SMITH-AGREDA J.M. (2007) Escolar. Anatomía humana. Funcional y aplicativa. (2 vol.) 5ª ed. Ed.Espaxs, 1440 páginas.

STANDRING S. (2020) Gray's Anatomy: The Anatomical Basis of Clinical Practice, 42nd Edition. Elsevier, 1606 pages.

GARCIA PORRERO, Juan A. (2005) Anatomía Humana. McGraw Hill. Madrid.

ROUVIER, A. DELMAS. (2006) Anatomía funcional (4 tomos) 11ª ed. Ed. Elsevier.

- ATLAS

ROHEN J.W.; YOKOCHI C.; LÜTJEN-DRECOLL E. (2015) Atlas de anatomía humana. Estudio fotográfico del cuerpo humano. 8ª ed. Ed. Elsevier, 560 páginas.

NIELSEN M.; MILLER S. (2012) Atlas de Anatomía Humana. Ed Medica Panamericana, 350 páginas.

LLUSÀ PÉREZ M.; MERÍ VIVED A.; RUANO GIL D. (2004) Manual y atlas fotográfico de anatomía del aparato locomotor. Ed Medica Panamericana, 450 páginas.

LOUKAS, BENNINGER, TUBBS. (2019). Gray. Guía fotográfica de disección del cuerpo humano 2ª ed. Ed. Elsevier.

Atlas anatómico interactivo en 3D: Human Biodigital (<https://human.biodigital.com>).

Atlas de Anatomía Humana interactivo 3D PRIMAL Pictures. Acceso gratuito desde la UV (<http://www.anatomy.tv>).

- IMAGEN

GOODMAN L.R. FELSON. (2009). Principios de radiología, un texto programado. Ed. McGraw Hill.

MÖLLER, T.B., REIF, E. (2015). Atlas de bolsillo de cortes anatómicos de TC y RNM. 4ª ed. Ed. Panamericana

MÖLLER, T.B. (2017) Atlas de anatomía radiológica. Ed. Marban.

- NOMENCLATURA ANATÓMICA

Guía de Nomenclatura Anatómica Internacional en latín, castellano, catalán e inglés (<http://visionmedicavirtual.com/es/terminologia-anatomica>).